

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΤΕΛΕΤΑΙ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Παρασκευή 25 Ιουλίου 2025

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1. α

1. Λάθος: έπειτα φωνήν και όνόματα ταχύ διηρθρώσατο τη τέχνη
 2. Λάθος: ή δημιουργική τέχνη αύτοϊς πρός μέν τροφήν ίκανή βοηθός ήν, πρός δέ τόν τών θηρίων πόλεμον ένδεής
 3. Σωστό: ήδίκουν αλλήλους άτε ούκ έχοντες την πολιτικήν τέχνην
- β. Η αντωνυμία αύτων αναφέρεται στα θηρία, ενώ η αντωνυμία αύτοϊς αναφέρεται στους ανθρώπους

B1. Από φόβο μήπως εξαφανιστεί εντελώς το ανθρώπινο γένος, ο Δίας κατά το μύθο στέλνει τον Ερμή να φέρει στους ανθρώπους την αιδώ και την δίκη. Αρχικά αιδώς είναι το αίσθημα σεβασμού ενός μέλους της κοινότητας έναντι των υπολοίπων, όλες οι ηθικές αναστολές και φόβοι που προφυλάσσουν τον άνθρωπο από αντικοινωνική συμπεριφορά. Με άλλα λόγια είναι ο αυτοσεβασμός, η ντροπή που νιώθει ο άνθρωπος όταν έχει προβεί σε τέτοια συμπεριφορά. Σε ένα λεξικό με τον τίτλο Όροι, το οποίο ανάγεται στην πλατωνική Ακαδημία, η αιδώς ορίζεται ως «εκούσια υποχώρηση από απερίσκεπτη συμπεριφορά, σύμφωνα με το δίκαιο και αυτό που φαίνεται καλύτερο· εκούσια κατανόηση του καλύτερου· προσοχή για αποφυγή της δικαιολογημένης επίκρισης» (412c). Το δίπολο των αρετών αιδώς και δίκη ισοδυναμεί με το σωφροσύνη και δικαιοσύνη, το οποίο χρησιμοποιεί ο Πρωταγόρας στο επιμύθιο του λόγου του. Ως προς τη δίκη, στο συγκεκριμένο απόσπασμα η λέξη δεν χρησιμοποιείται με τη σημασία της δικαστικής διαδικασίας. Βρίσκεται κοντά στην αρχική της σημασία· δίκη: το ορθό, το δίκαιο. Κατά προέκταση, η δίκη δηλώνει εδώ την έμφυτη αντίληψη για το σωστό, το κοινό περί δικαίου αίσθημα.

Η αιδώς και η δίκη αποτελούν τις βασικές συνισταμένες της, κοινωνικής ευταξίας και ευρυθμίας. Σφυρηλατούν την ενότητα και την ομόνοια μεταξύ των

ανθρώπων, ώστε να μη συγκρούονται, με αποτέλεσμα να προλαμβάνεται ή και να καταστέλλεται η αδικία. Σε συλλογικό επίπεδο, κατοχυρώνουν την ισονομία και την ισοπολιτεία, αποσοβούν τάσεις διχόνοιας και αντιπαλότητα περιορίζοντας τις διαθέσεις αυτών που θέλουν να αδικήσουν οριοθετούν τη δράση των ατόμων σε συγκεκριμένα, αποδεκτά πλαίσια. Σε ατομικό επίπεδο, ενισχύουν την ηθική του ατόμου, το απαλλάσσουν από ταπεινά ένστικτα, πάθη, αδυναμίες και ορμές, το απομακρύνουν απ' την ιδιοτέλεια, την αισχροκέρδεια, τον ωφελιμισμό, καλλιεργούν και αναπτύσσουν την εντιμότητα, την κοινωνικότητα και την αμνησικακία.

Γενικά, η αιδώς και η δίκη αποτελούν τη βάση της κοινωνικής συμβίωσης, την προϋπόθεση της πολιτιστικής ανάπτυξης και την απαραίτητη παράμετρο της ηθικής τελείωσης του ατόμου.

B2. Σύμφωνα με τον πρωταγόρειο μύθο οι άνθρωποι επειδή μετείχαν στο θεϊκό μερίδιο, δηλαδή τη φωτιά και τις τεχνικές γλώσσες καταφέρνουν να αναπτύξουν σταδιακά πολιτισμό. Αρχικά δημιουργούν θρησκεία, καθώς ο άνθρωπος πίστεψε πως είχε μια μορφή συγγένειας με τους θεούς και άρχισε να οργανώνει θρησκευτική λατρεία, να τελεί θρησκευτικές τελετές και να φτιάχνει βωμούς και ομοιώματα θεών (θείας μετέσχε ...ἀγάλματα θεῶν). Έπειτα αναπτύσσει τη γλώσσα αφού χάρη στη λογική μετέτρεψε τις άναρθρες κραυγές σε φθόγγους, σύνθεσε λέξεις, συγκρότησε προτάσεις προκειμένου να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του (έπειτα φωνήν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ). Και τα δύο αυτά επιτεύγματα αποτυπώνονται ως εκφάνσεις του πνευματικού πολιτισμού. Επίσης προχώρησε σε επιτεύγματα υλικοτεχνικού πολιτισμού, όπως κατοικίες για τις αντίξοες καιρικές συνθήκες (οικήσεις), ενδύματα (καὶ ἐσθῆτας) υποδήματα (καὶ ὑποδέσεις) στρωσίδια (καὶ στρωμνὰς) και καλλιέργεια της γης ώστε να εξασφαλίσει τροφή (καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς ἤϋρετο).

Στο παράλληλο κείμενο, οι άνθρωποι ικανοποίησαν αρχικά την ανάγκη της τροφής (έτρωγαν απ' τα φυτά τα τρυφερά κι από τα δέντρα τους καρπούς τους άγριους) και καλλιέργησαν σιγά-σιγά τη γλώσσα τους (Ενώ οι φθόγγοιγια κάθε πράγμα που βρισκόταν γύρω τους, έμαθαν τη σημασία που είχε κάθε σύμβολο). Αργότερα, μετά την ανακάλυψη της φωτιάς οδηγήθηκαν σταδιακά στις τέχνες και σε οτιδήποτε τους ήταν χρήσιμο για την βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους (Όταν έμαθαν τη φωτιά και τα υπόλοιπα χρήσιμα πράγματα της ζωής, ανακάλυψαν σταδιακά και τις τέχνες κι ό,τι άλλο μπορούσε να ωφελήσει την κοινωνική ζωή.).

Κοινή συνισταμένη και στα δύο κείμενα είναι η αισιόδοξη ενατένιση της εξέλιξης του ανθρώπινου πολιτισμού. Συνιστούν μήνυμα εμπιστοσύνης στην προοδευτική πορεία του ανθρώπινου γένους, το οποίο ξεκινώντας από ατελέστερες μορφές βίου κατέκτησε και κατακτά υψηλότερες βαθμίδες, αξιόλογα πολιτιστικά επιτεύγματα, σε μια προοπτική ανανεωνόμενων δυνατοτήτων για νέες κατακτήσεις.

Εντοπίζεται, όμως, μία βασική διαφορά. Κατά τον Πρωταγόρα, οι άνθρωποι ένιωθαν την ανάγκη («έζήτουν») της συνάθροισης, της συμβίωσης. Ο άνθρωπος, δηλαδή, επιβιώνει μόνο χάρη στην ικανότητα του για κοινωνική ζωή. Η βασική

αυτή θέση μπορεί να θεωρηθεί «προδιατύπωση» της θέσης του Αριστοτέλη για τον άνθρωπο («φύσει πολιτικόν ζώον»). Αντίθετα, ο Διόδωρος ο Σικελιώτης δεν κάνει καθόλου λόγο για την έμφυτη τάση του ανθρώπου για κοινωνικοποίηση, παρὰ αναγνωρίζει ότι η ανάγκη ήταν αυτή που ώθησε τον άνθρωπο να θέσει σε λειτουργία ό,τι διαθέτει από την φύση. (η ίδια η ανάγκη που έγινε δάσκαλος των ανθρώπων, οδηγώντας με τον δικό της τρόπο στη μάθηση ένα πλάσμα ευφυές που είχε βοηθούς για τα πάντα τα χέρια, τον λόγο και την οξύνοια.)

B3. 1. δ 2. ε 3. α 4. β 5. γ

B4. νοικοκύρης: ὥκουν
απώλεια: ἀπώλλυντο
άξονας: συναγωγοί
θέση: θῶ
νοσηρός: νόσον

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Και όμως εξαιτίας αυτού δαπανούσα περισσότερα χρήματα από όσα ορίζονταν από την πόλη και για να θεωρούμαι καλύτερος από εσάς και αν κάποτε συνέβαινε σε εμένα κάποια ατυχία να δικαζόμουν ευνοϊκότερα. Όλα αυτά τα στερήθηκα την περίοδο της ολιγαρχίας. Γιατί δεν είχαν την αξίωση να τύχουν της ευγνωμοσύνης τους αυτοί που έγιναν αίτιοι κάποιου καλού για το πλήθος, αλλά τοποθετούσαν στα αξιώματα αυτούς που είχαν προκαλέσει τα μεγαλύτερα δεινά σε εσάς, σαν να είχαν λάβει από εμάς αυτή την εγγύηση. Αυτά πρέπει όλοι αφού θυμηθείτε να μην εμπιστεύεστε τα λόγια τους αλλά από τις πράξεις να εξετάζετε όσα έχει κάνει ο καθένας. Γιατί εγώ, άνδρες δικαστές, ούτε υπήρξα ένας από τους τετρακόσιους. Διαφορετικά όποιος θέλει από τους κατηγορούς ανέβει στο βήμα και ας με ανακρίνει.

Γ2. Ο απολογούμενος επισημαίνει ότι δεν συνέβη κάποια συμφορά στη ζωή του, ώστε να επιθυμεί την αλλαγή του πολιτεύματος. Αντίθετα πρόσφερε πολλές υπηρεσίες στην πόλη αναλαμβάνοντας πέντε φορές τη λειτουργία της τριηραρχίας, τέσσερις φορές έλαβε μέρος σε ναυμαχία, πλήρωσε πολλές εισφορές στον πόλεμο και δεν υστέρησε από κανένα πολίτη στις προσφορές του.

Γ3 α. ἀνδρὸς δικαστοῦ-ἥτινι-κακῶς, χειρον, χείριστα-πίστεσι-τοῖς ἔργοις

Γ3 β. καθιστᾶσιν-καθιστῶσιν-καθισταῖεν-καθιστάντων

Καθίστανται-καθιστῶνται-καθισταῖντο-καθιστάσθων

Γ4 α. δημοσία :είναι δοτική του τρόπου στο **ἐγένετο**

Πραγμάτων: αντικείμενο στο ρήμα **ἐπεθύμουν**

Ὑπό τῆς πόλεως: είναι εμπρόθετος του ποιητικού αιτίου στο **προσταττομένων**

Βελτίων: είναι κατηγορούμενο στο ενν. ἐγώ

Τυχάνειν: είναι τελικό απαρέμφατο αντικείμενο στο ρήμα **ἤξιουν**

Πεπραγμένα: είναι κατηγορηματική μετοχή αναφέρεται στο ᾧ

Γ4 β. παρελθών :είναι χρονική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο **ὁ βουλόμενος**

Ἐπεὶ παρῆλθε